2019

OCENENIE ZA PRÍKLADNÚ **OBNOVU**

BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ
NAJLEPŠIE MIESTO PRE ŽIVOT

PSS
PRVÁ STAVEBNÁ SPORITEĽŇA

ACADEMIA ISTROPOLITANA NOVA

OCENENIE
ZA PRÍKLADNÚ
OBNOVU

Obsah

Úvod *3*

01/ Ocenenie za príkladnú obnovu 2019 ..... *7*

02/ Prehľad ocenení 2010 – 2018 ..... *33*

03/ Predstavenie partnerov *53*

Úvod

Ocenenie za príkladnú obnovu je projektom Academie Istropolitany Novy a je realizovaný v úzkej spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom a s dlhodobou podporou Prvej stavebnej sporiteľne[1].

DESIATY ROČNÍK SÚŤAŽE

V rokoch 2010 až 2012 prebiehala súťaž v rámci Malokarpatského regiónu a od roku 2013 sa rozšírila na celý Bratislavský kraj. Všetky ročníky možno vidieť na internetovej stránke: www.prikladnaobnova.sk.

Cieľom súťaže je popularizovať tému o obnove historickej architektúry a tiež poukázať na skutočnosť, že kvalita prostredia, v ktorom žijeme, a starostlivosť oň je záležitosťou celej spoločnosti. Každý majiteľ objektu spoluvytvára vzhľad mestečiek a obcí v našom regióne a prispieva svojím dielom k jeho celkovému obrazu. Či už stavbou nového domu, alebo obnovou existujúcej tradičnej stavby, vždy spoluvytvára aj prostredie pre ostatných.

AINova a jej partneri oceňujú snahu o zachovanie, obnovu a využívanie historického stavebného fondu. Ide často o objekty, ktoré nie sú predmetom pamiatkovej ochrany, avšak napriek tomu urobili ich vlastníci alebo správcovia všetko pre záchranu ich kultúrnych a historických hodnôt.

Okrem ocenení, ktoré udelí odborná porota, verejné internetové hlasovanie určí víťaza Ocenenia verejnosti. Víťazné objekty v oboch kategóriách dostanú pamätnú plaketu a diplomy, ktoré si prevezmú majitelia objektov pri slávnostnom vyhodnotení súťaže. Ručne maľovaná keramická plaketa vyrobená v keramických dielňach v Modre – prvé roky v Slovenskej ľudovej majolike a následne už po štvrtý rok v dielni spoločnosti Modranska – je symbolom udržiavania kultúry typickej pre región.

Každý z príkladov obnovy predstavených v tejto publikácii je jedinečný a pri realizácii prác bolo potrebné použiť rozdielne, na mieru šité riešenia. Uvedené projekty môžu byť podnetom na zamyslenie a poskytnúť inšpiráciu ďalším stavebníkom.

VÝROČNÉ OCENENIA

Pri príležitosti desiateho ročníka sú udelené dve výročné ocenenia. Ocenenie od župana Bratislavského samosprávneho kraja je udelené Združeniu záchrany cirkevných pamiatok v Modre, ktoré sa už viac ako desať rokov, spolu s miestnou komunitou, venuje obnove Kostola Narodenia sv. Jána Krstiteľa. Kostol je považovaný za najstaršiu sakrálnu pamiatku Modry. Výročné ocenenie od Prvej stavebnej sporiteľne je udelené rodine Vitekovej za obnovu horárne Rybníček na Pezinskej Babe. Horáreň je jednou z mála dodnes zachovaných stavieb, ktoré kedysi v Malých Karpatoch užívali tzv. huncokári – horskí ľudia. Ocenenia vo forme umeleckých diel inšpirovaných týmito výnimočnými stavbami pochádzajú z dielne Mgr. art. Jána Ševčíka.

PARTNERI PRE DEDIČSTVO

Ochrana a rozvoj kultúrneho dedičstva je jednou z odborných tém, ktorým sa Academia Istropolitana Nova venuje od svojho založenia v roku 1996. Okrem medzinárodných projektov realizuje inštitúcia aj projekty zamerané na región, v ktorom sídli. Odborný tím inštitúcie je často konfrontovaný s reálnymi potrebami a praktickými otázkami zo strany obyvateľov i samospráv, ohľadom údržby a obnovy historickej architektúry a tiež starostlivosti o kultúrnu krajinu regiónu. Tieto boli východiskom pri definovaní obsahu strešného projektu Partneri pre dedičstvo – jeho súčasťou je Ocenenie za príkladnú obnovu, Škola tradičných stavebných remesiel a ďalšie vzdelávacie a osvetové aktivity. Hľadáme „partnerov pre dedičstvo" – partnerov na ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva nášho regiónu.

[1] V minulosti ocenenie podporilo aj Rakúske kultúrne fórum, Nadácia Tatra banky (v rokoch 2009 – 2012) a tiež spoločnosť Baumit.

Najvzácnejšie na oceňovaní obnov, rekonštrukcií či revitalizácií objektov, ktoré organizuje Academia Istropolitana Nova, je aktivizácia obyvateľov, ktorí sa zaujímajú o svoje mesto či dedinu. Nie je im ľahostajná ich ulica, záhrada alebo park. Spolu s profesionálnymi architektami a urbanistami prispievajú k formovaniu harmonického obrazu svojich dedín a miest. Spoznávajú a rozvíjajú tradičné stavebné technológie. Svojim kultivovaným vkladom a citlivými zásahmi dotvárajú prostredie, v ktorom žijeme.

Profesor Akad. arch. Ing. arch. Ján M. Bahna
dlhoročný prezident Spolku architektov Slovenska

Historické objekty sú súčasťou prvého vizuálneho kontaktu, ktorý vnímajú obyvatelia a turisti prechádzajúci naším krajom. Práve príkladne obnovené vinohradnícke domy, kúrie a iné historické stavby spoluvytvárajú jedinečný obraz našich obcí a miest. Bratislavský samosprávny kraj preto už niekoľko rokov podporuje oceňovanie ich vlastníkov a správcov – asi neexistuje lepšie vyjadrenie úcty k vlastnému kultúrnemu dedičstvu ako jeho obnova a opätovné začlenenie do života i súčasného kontextu.

Mgr. Juraj Droba, MBA, MA
predseda Bratislavského samosprávneho kraja

Cieľom súťaže je prispieť k zachovaniu architektúry, ktorá je súčasťou kultúrneho dedičstva nášho regiónu. Prostredníctvom ocenenia chceme vyjadriť podporu tým, ktorí sa zaslúžili o obnovu a často priam o záchranu hodnotných stavieb v regióne. Väčšinou nejde o pamiatkovo chránené objekty a bez starostlivosti týchto ľudí by mnohé z nich postupne zanikli. Chceme, aby aj naše deti mali možnosť vidieť, v akých stavbách žili ľudia v obciach a mestách Slovenska, a aby táto architektúra vytvárala kolorit našich sídel aj v nasledujúcich desaťročiach. Veríme, že si z ocenených objektov vezmú príklad aj ich susedia a že každý z nás bude môcť byť primerane hrdý na svoju obec, mesto či ulicu, na ktorej býva.

Mag. David Marwan
člen správnej rady AINovy
člen predstavenstva Prvej stavebnej sporiteľne

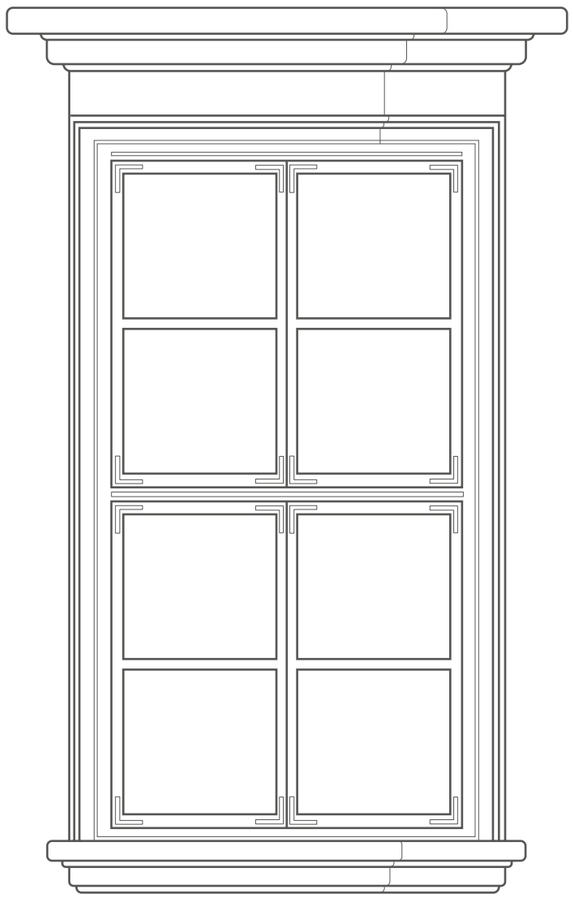

01

Ocenenie za príkladnú obnovu 2019

Farský kostol Nanebovzatia Panny Márie v Pezinku

Citlivé zladenie obnovy kľúčovej gotickej fázy vo vývoji kostola so súčasným architektonickým a umeleckým dotvorením interiéru

Obnova kostola prebiehala postupne vo viacerých fázach. Začiatkom roka 2019 bola hlavná časť obnovy dokončená a v súčasnosti prebiehajú práce na detailoch interiéru a úpravy okolia kostola. Po dlhšom čase, keď bol kostol vzhľadom na prebiehajúcu prípravu a realizáciu obnovy pre verejnosť uzavretý, je teda znovu prístupný širokej verejnosti.

Kostol má bohatú históriu, ktorú vidíme v jeho viacerých stavebných vývojových fázach. Prvá písomná zmienka o fare pochádza z rokov 1317 – 1320. Kostol bol začiatkom 16. storočia prestavaný. Z roku 1523 pochádza ranorenesančná kazateľnica, ktorá bola umiestnená v hlavnej lodi pri prvom pilieri. Z tohto obdobia pochádza aj empora na západnej strane kostola. V rokoch 1608 – 1609 bola na východnej strane kostola pristavaná pohrebná kaplnka (dnes kaplnka sv. Anny) pre palatína Štefana Illésházyho. V 18. storočí vznikla tehlová krypta v priestore sanktuária a na západnej strane bola ku kostolu pristavaná veža. V interiéri pribudli nové oltáre, kazateľnica dostala rokokový baldachýn a bola tiež predĺžená empora. V 19. storočí boli v bočných lodiach vytvorené nové neogotické okná a pribudla oválna kaplnka na mieste severného vstupu do kostola. Na mieste staršieho organu bol inštalovaný nový klasicistický. Začiatkom 20. storočia boli k obvodovým múrom kostola pristavané oporné piliere. Posledná výraznejšia úprava interiéru prebehla v sedemdesiatych rokoch 20. storočia, keď bola odstránená baroková výmaľba stien a oltáre premiestnené z bokov víťazného oblúka na ich súčasné miesto.

Obnove kostola predchádzal rozsiahly reštaurátorský a archeologický výskum a príprava projektu. Ešte v roku 1998 bola zrealizovaná oprava krovu a v roku 2002 bola dokončená komplexná obnova exteriéru.

Začiatkom roku 2003 bol spustený reštaurátorský výskum. Ten pokračoval čiastočne aj v nasledujúcom roku. V roku 2005 sa naplno rozbehol archeologický výskum v interiéri, ktorý bol ešte doplnený v ďalšom roku. Prípravné práce na obnovu sa začali v roku 2006 a tiež sa spustila náročná obnova organu. Potom v roku 2007 nasledovalo zameranie interiéru a o dva roky neskôr bola vypracovaná architektonická štúdia. Počas rokov 2011 až 2013 sa intenzívne spracovávali podklady na prípravu projektu obnovy, ktoré zahŕňali aktualizáciu výskumov, návrh na reštaurovanie a vypracovanie projektu pre stavebné povolenie. Potom sa už rozbehli rozsiahle stavebné a reštaurátorské práce v interiéri. Veľká časť obnovy bola dokončená koncom roka 2018 a kostol, ktorý bol dlhší čas uzavretý, mohol po slávnostnej konsekrácii 1. 12. 2018 znovu slúžiť svojmu účelu.

Obnova interiéru kostola sa zamerala na zvýraznenie podoby jeho gotickej vývojovej fázy, ktorá je datovaná na začiatok 16. storočia. Počas reštaurátorského výskumu bol objavený nápis nad víťazným oblúkom, ktorý hovorí o dokončení prestavby kostola v roku 1501. V tomto čase dostal interiér kostola v hlavných rysoch svoju súčasnú podobu, a preto sa jeho obnova zamerala na prezentáciu tejto fázy.

Obnovenému interiéru dominuje biela farba stien. Rebrá klenieb dostali sivý náter a podlaha má svetlobéžovú farbu. Vznikol tak svetlý a vzdušný interiér, ktorý vytvára pocit veľkého priestoru. Zároveň pôsobí na zmysly návštevníka upokojujúco a dáva priestor na rozjímanie. V jednoducho ladenom interiéri vynikajú pôvodné architektonické prvky, analytické prezentácie nálezových situácií a mobiliár. Historické časti kostola harmonicky dopĺňajú súčasné prvky interiéru a výtvarnej výzdoby – najvýraznejším je krížová cesta na stenách bočných lodí. Nové časti interiéru majú jednotnú minimalistickú koncepciu tvarového a materiálového riešenia. Sú vyrobené z dreveného masívu s povrchovou úpravou, ktorá zachováva jeho prírodný vzhľad. Nové a staré vytvára jemný harmonický kontrast, ktorý neruší no zreteľne odlišuje, čo je historické a čo súčasné.

Dôležitou súčasťou obnovy interiéru je osvetlenie. To umocňuje spomínanú vzdušnosť a svetlosť. Navrhnutý systém dovoľuje viaceré možnosti nasvietenia jednotlivých priestorov kostola. Originálne lustre v hlavnej lodi sú vyrobené na základe návrhu architekta, ktorému sa podarilo zhmotniť víziu svetelných valcov zavesených v priestore.

Celková obnova posilnila historický i sakrálny význam najstaršieho kostola v Pezinku a dodala tomuto priestoru nový dych.

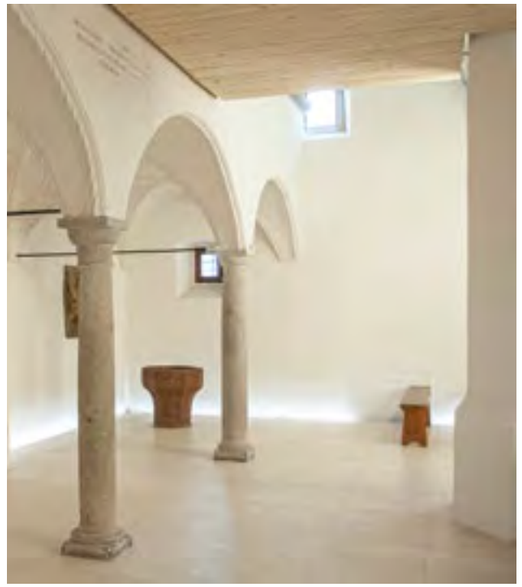

Vlastník:
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Pezinok

Organizačný tím:
Mgr. Ján Ragula
Ing. Marián Šipoš
Ing. Viktor Feder

Architektonický návrh:
Ing. arch. Miroslav Tomík
Ing. arch. Ľubica Jesenaiová

Reštaurátorské práce:
Akad. mal. Vojtech Mýtnik

Sochárske diela:
Akad. sochár Martin Lettrich

Realizácia obnovy v rokoch:
1998 – 2019

Víkendový dom Malé Leváre

Obnova a adaptácia tradičného vidieckeho roľníckeho domu na víkendové bývanie

Dom je situovaný pri hlavnej ceste v hornej časti obce. Voľakedy tu bývali majetnejší sedliaci. Ulica, na ktorej dom stojí, má dodnes svoje historické čaro vďaka niekoľkým domom, ktoré si zachovali pôvodný výzor, alebo prešli vhodnou obnovou.

Bol to pôvodne roľnícky dom gánkového typu orientovaný štítom do ulice. Jednotlivé priestory domu sú radené za sebou, a dom sa tak tiahne do hĺbky úzkej parcely. Predná časť domu, postavená z pálenej tehly je novšia ako zadná, ktorá je z nepálenej tehly. Dá sa predpokladať, že predná časť domu bola prestavaná a nahradila staršiu stavbu, tiež z nepálenej tehly.

V prednej časti domu sa bývalo a v zadnej časti boli hospodárske priestory – komora, maštaľ a sklad. Do ulice bola orientovaná obytná izba. Za ňou bola čierna kuchyňa, do ktorej sa vstupovalo z dvora. Potom nasledovala komora. Tieto tri priestory predstavovali obytnú časť domu a za ňou už boli hospodárske priestory. Tu bola maštaľ, sklad, ktorého vstup lemovalo žudro a v závere domu do dvora otvorená zastrešená časť, kde bývali uložené poľnohospodárske stroje a zariadenia. V tomto do dvora otvorenom priestore sa pozdĺž zadnej steny nachádzala dodnes zachovaná pivnička na zemiaky. Malá a úzka pivnička je z väčšej časti zapustená do zeme, a tak je v nej po celý rok stabilná teplota.

Za domom, naprieč celým pozemkom bola ešte stodola. No tá sa vzhľadom na zlý stavebno-technický stav nezachovala. Z dôvodu bezpečnosti ju ešte pôvodní majitelia rozobrali.

Do obnovy sa majitelia pustili v roku 2003. Dom bol v pôvodnom stave tak, ako sa zachoval po predchádzajúcich vlastníkoch. Hlavná časť obnovy, po ktorej už bol dom obývateľný, trvala zhruba jeden a pol roka. Majitelia zverili obnovu do rúk skúsenému architektovi, ktorý si prizval statika, odborníka na historické konštrukcie, a realizácie sa zhostila kvalitná stavebná firma. Obnova teda prebehla rýchlo a bez komplikácií.

Dom bol v pomerne dobrom stave, a preto nebolo potrebné realizovať rozsiahlejšie úpravy. Steny domu boli podpílené a dodatočne zaizolované proti zemnej vlhkosti. Izby dostali nové podlahy a hlavná obytná časť i nový strop. Krov bol v dobrom stave a vyžadoval iba čiastočné spevnenie existujúcich krokiev. Strecha dostala novú keramickú krytinu.

Pôvodný zámer bol zachovať čiernu kuchyňu, priestor, v ktorom sa voľakedy varievalo na otvorenom ohni. V obci boli už len posledné dva domy, ktoré ju mali. No po začatí prác obnovy sa ukázalo, že strop nad touto časťou domu bol v zlom technickom stave a keď sa na stavbe začalo pracovať, tak sa samovoľne zrútil. To viedlo k zmene plánu a priestor čiernej kuchyne a zadnej izby sa spojil. Vznikol tým väčší obytný priestor prepájajúci kuchyňu a obývaciu izbu. Vstup do domu bol po tejto zmene dispozície posunutý hlbšie do dvora a dostal lemovanie novým štylizovaným žudrom, typickým prvkom vidieckej architektúry pre tento región. V prednej časti domu ostala zachovaná izba, v súčasnosti využívaná ako spálňa.

Do domu sa vstupuje cez spomínaný nový vstup so žudrom. Z malej vstupnej miestnosti je prístupná kúpeľňa, ktorá vznikla na mieste, kde bol výstup na povalu. Vstupná miestnosť bola prepojená i s priestorom bývalej maštale, situovanej už za obytnou časťou domu. Nové prepojenie si vyžiadalo postavenie malého schodiska, nakoľko úroveň podlahy je nižšie, ako bola v obytnej časti domu. Z bývalého hospodárskeho priestoru tak vznikol nový obytný priestor pre potreby širšej rodiny.

Dom dostal nové okenné aj dverné výplne. Novotvarom sú drevené okenice, ktoré v horúcich mesiacoch počas leta pomáhajú udržať v dome príjemnú mikroklímu.

Za domom vznikol priestor na vonkajšie sedenie, na ktoré nadväzuje okrasná a úžitková záhrada.

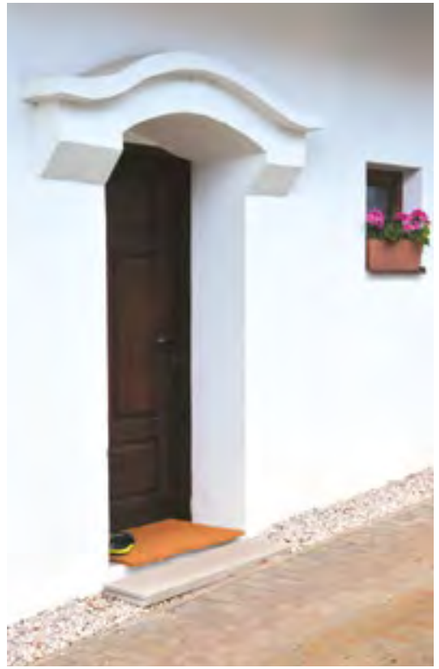

Vlastník objektu:
rodina Dinková

Architektonický dozor:
Prof. Ing. arch. Peter Vodrážka

Statika:
Ing. Vladimír Kohút

Stavebné a remeselné práce:
miestne firmy a remeselníci

Realizácia obnovy v rokoch:
2003 – 2005

Historický mlyn Lozorno

Inšpiratívny spôsob zachovania a konverzie technickej stavby mlyna na novú funkciu

V druhej polovici 19. storočia v obci fungovali tri mlyny. Tento mlyn je jedným z nich, avšak jeho história siaha hlbšie, až do prvej polovice 17. storočia. Počas nasledujúceho obdobia sa vyvíjal a modernizoval, bol trikrát stavebne a technicky upravený. Koncom 18. storočia mlyn vyhorel. Objekt slúžil svojmu účelu až do roku 1947 a v tom roku prebehla aj jeho posledná úprava. O šesťdesiat rokov nato sa začala jeho obnova a adaptácia na súčasné využitie. Dnes slúži ako ubytovacie zariadenie, ktoré je súčasťou areálu priľahlého hotela.

Objekt mlynu je umiestnený v doline, neďaleko vodnej nádrže nad historickou časťou obce Lozorno. Má pôdorys v tvare písmena L, kde jedno krídlo slúžilo ako obytná časť a v druhom bola umiestnená mlynica – časť s mlynskou technológiou, kde sa mlela múka. Práve táto technická časť mlyna prešla obnovou a adaptáciou na novú funkciu. Obytná časť mlyna je stále využívaná na bývanie.

Mlyn je osadený do svahu. Juhozápadná fasáda susedí s cestou a z tejto strany sa návštevníkovi javí ako prízemná stavba. Opačná, severovýchodná fasáda je mohutnejšia. Na tejto strane mlyna je vyústenie vodného náhonu na koleso. Súčasné koleso má len dekoratívny charakter, už nevyrába energiu na pohon strojov, avšak dotvára atmosféru mlyna.

Hlavná časť obnovy sa začala v roku 2017 a práce boli dokončené v prvej polovici roka 2019. Cieľom obnovy bolo zachovať charakter stavby a ponechať čo najviac pôvodných konštrukcií, ktoré sa dodnes zachovali.

Adaptácia mlynice na novú funkciu si nevyžiadala rozsiahlu úpravu. Hosťovské izby boli do priestoru „vložené“ a sú situované na prízemí i v podkroví. Presvetlenie izieb v podkroví si vyžiadalo vybudovanie nových vikierov, ktoré sú jediným výraznejším novopridaným prvkom na stavbe. Na pokrytie strechy bola použitá (recyklovaná) pôvodná keramická škridla. Táto už mala jedinečnú patinu vytvorenú vekom a dodala streche, tzv. piatej fasáde domu, mäkkosť a štýl.

Výplne okenných otvorov na fasáde boli vymenené a ich veľkosť zmenšená. Nové drevené okná majú tvar a členenie odkazujúce na historické proporcie. Okenné otvory boli totiž v druhej polovici 20. storočia zväčšené a dostali vtedy moderné výplne.

Na uličnej juhozápadnej fasáde, kde je vstup do objektu, bola nanesená hrubo štruktúrovaná omietka, ktorá nadväzuje na zachovanú omietku na boku stavby. Celok tak vyznieva jednotne. Omietka okolo okien a vstupných dvier

mierne vystupuje a tvorí šambrány. Fasádu doplňa niekoľko menších dekoratívnych predmetov, ktoré odkazujú na históriu a pôvodné využite. Najvýraznejší je kovaný vývesný štít so štylizovaným mlynským kolesom. Pred vstupom bola vytvorená malá terasa na posedenie pre hostí, ktorú od cesty oddeľuje murovaný plot.

Miestnosť na prízemí, kde bola voľakedy časť mlynskej technológie, bude v blízkej budúcnosti využitá ako malá expozícia mlynárstva.

Vlastník objektu:
Jozef Haramia

Autori projektu:
Ing. arch. Petra Struhařová
Ing. arch. Jozef Struhař
Jozef Haramia

Realizácia obnovy v rokoch:
2017 – 2019

Horáreň Biely kríž Svätý Jur

Obnova historickej horárne s oživením jej pôvodnej funkcie, čiastočnou adaptáciou na nové využitie a tiež revitalizácia celého priestoru ako tradičného turistického bodu

Historická horáreň je umiestená v lokalite zvanej Biely kríž, na turisticky známom a exponovanom mieste v Malých Karpatoch nad bratislavskou mestskou časťou Rača. Nachádza sa v katastrálnom území Svätého Jura a mesto Svätý Jur je jej vlastníkom. Pred rozhodnutím pustiť sa do obnovy horárne prebehla v mestskom zastupiteľstve rozsiahla diskusia. Stavebno-technický stav objektu vzbudzoval v mnohých pochybnosti, či bude investícia do obnovy efektívna. Prednesený bol aj návrh na zrútenie starého objektu a postavenie jeho kópie. Zvíťazila však odvaha pustiť sa do obnovy a adaptovať ho na nové využitie. Horáreň sa nakoniec úspešne premenila na penzión, ktorý ťaží z atraktivity zachovanej historickej stavby v krásnom prostredí lesov Malých Karpát.

Zachovali sa viaceré historické fotografie horárne z prelomu 19. a 20. storočia s nápisom na fasáde „Millénium ház“. Takto sa označovali v roku 1896 domy na počesť 1000. výročia príchodu Maďarov na územie Karpatskej kotliny. Na prízemí bol pôvodne umiestnený byt horára a hospodárske priestory. Podkrovie bolo využité na skladovanie sena a slamy pre hospodárske zvieratá na zimu.

Počas predchádzajúcej obnovy v sedemdesiatych rokoch dvadsiateho storočia bola na prízemí objektu položená nová podlaha na cementovom potere a cementovou maltou bolo prešpárované i kamenné murivo obvodových stien. Nepriedušné cementové materiály spôsobili zavlhnutie prízemia objektu. Obnova horárne teda začala odstránením starej podlahy a špárovacej malty v murive. Očistiť špárovanie po celom obvode stavby bolo náročné, no nevyhnutné.

Cementový poter podlahy v interiéri budovy bol vybúraný a násyp odkopaný až po základovú špáru. Na nový násyp bolo použité penové sklo, ktoré je nenasiakavé a má tepelnoizolačné vlastnosti. Medzi obvodovými múrmi a novou podlahou bola ponechaná špára na odvetranie zemnej vlhkosti. V špáre sú vedené aj rozvody kúrenia k radiátorom. Počas vykurovacej sezóny tak dochádza k ohrievaniu muriva, čo napomáha eliminovať vplyv vlhkosti.

Na prízemí je v súčasnosti umiestnená vstupná hala, spoločenská miestnosť pre hostí so zázemím, byt správcu a kotolňa. Do penziónu sa vstupuje zo zadnej strany. Za zádverím so šatňou je umiestnená hala, otvorená do podkrovia. Tu je umiestnené aj schodisko, ktoré spája prízemie s podkrovím, kde sú izby pre hostí. Dovedna sú tu štyri izby s kapacitou 15 lôžok, každá má svoje hygienické zázemie. Na poschodí je aj technická miestnosť. Vykurovanie zabezpečuje drevosplyňujúci kotol, ktorý je napojený na akumulačnú nádobu teplej úžitkovej vody.

Konštrukcia krovu strechy bola prispôsobená zámeru zobytniť podkrovie. Nad celým prízemím bola zhotovená nová železobetónová doska a veniec. Krov bol prispôsobený tak, aby vyhovoval novej dispozícii a na streche pribudli vikiere presvetľujúce izby. Pôvodná škridla a časti drevenej konštrukcie krovu boli znovu použité pri výstavbe neďalekého altánku.

Zo stavby umiestnenej za horárňou, ktorá pôvodne slúžila ako maštaľ, vznikol malý rodinný apartmán. Nové využitie dostala aj stará pivnica, postavená vedľa horárne pri ceste. Vznikla tu samostatná prevádzka bufetu, ktorý poskytuje občerstvenie pre výletníkov. Objekt dostal nové oplotenie a celkovú úpravu okolia.

Vlastník objektu:
Mesto Svätý Jur

Investor a prevádzkar:
I. Svätojurská, akciová spoločnosť

Architektonický návrh:
Ing. arch. Andrej Mankovecký

Stavebný dozor:
Ing. Jozef Hupka

Stavebné a remeselné práce:
Hollstav, s. r. o.; A-Z STAV, s. r. o.

Realizácia obnovy v rokoch:
2016 – 2019

Manažment obnovy:
Predstavenstvo I. Svätojurskej pod vedením Mariána Grančiča, Matej Čičo a kolektív

Vinohradnícky dvor Bratislava-Rača

Obnova a znovuzrodenie typického račianskeho vinohradníckeho dvora s pivnicami, vinárstvom a bývaním mladej rodiny

Vinárstvo vzniklo obnovou a adaptáciou dvoch, pre starú Raču typických domov so spoločným dvorom. Oba prízemné domy sú orientované štítom do ulice a medzi sebou zvierajú úzky dvor, z ktorého sa vstupuje do jednotlivých priestorov radených za sebou do hĺbky pozemku. Pozemok za domom stúpa do kopca, na ktorom boli kedysi vinohrady.

Dom napravo od vstupu zdedil majiteľ po prarodičoch a ľavú stranu odkúpil a zachránil ju tak pred zbúraním. Dom napravo bol trvalo obývaný, a tak bol v pomerne dobrom stave a i v súčasnosti slúži na bývanie. Dom je postavený z miešaného muriva, ktoré obsahuje z väčšej časti kameň – miestnu žulu. Má charakteristické usporiadanie priestorov – do domu sa vstupovalo cez pitvor s čiernou kuchyňou, odkiaľ sa potom dalo vojsť do prednej a zadnej izby. Priestor čiernej kuchyne je dnes využitý na kúpeľňu. Obe izby si zachovali svoju obytnú funkciu.

Interiér prešiel celkovou obnovou. Problém so vzlínajúcou vlhkosťou riešil majiteľ použitím sanačných omietok, ktoré siahajú do výšky jedného metra. Nové podlahy sú na tepelnoizolačnej vrstve a vedie v nich elektrické podlahové kúrenie. Na dome bol urobený nový veniec, bol opravený krov a čiastočne bola využitá stará pôvodná škridla.

Za zadnou izbou je situovaná bývalá prešovňa, prístupná z dvora. Je už mierne zapustená do stúpajúceho terénu. Pôvodne tu stál veľký kladový preš, ktorý začiatkom 20. storočia vystriedal modernejší a menší typ. Po kladovom preši zostalo mohutné kamenné závažie zapustené pod úroveň podlahy. V rohu prešovne sú umiestnené malé schodíky vedúce do pivnice, ktorá je pod celou prednou obytnou časťou domu. Strop pivnice bol nízky, a preto sa ju majiteľ rozhodol o trochu prehĺbiť, a dostal sa tak až na prírodný terén tvorený žulou. Na dvoch miestach pivnice vznikli malé jazierka zachytávajúce vodu, ktorá steká zo svahu nad domom. Voda ďalej odteká starým trativodom z pivnice von.

Dom naľavo od vstupu na pozemok slúži ako vínotéka. Konajú sa v ňom rôzne spoločenské a súkromné posedenia a degustácie. Pred rekonštrukciou bol v horšom technickom stave ako dom vedľa. Cez poškodenú strechu zatekalo a palachové stropy v strednej časti boli natoľko poškodené, že ich už nebolo možné zachrániť. Ich rozobratím vznikla v strednej časti domu miestnosť otvorená do podkrovia. Priestoru to dodalo na vzdušnosti a dnes je centrom spoločenských akcií. Časť steny tejto miestnosti bola vybúraná a nahradená veľkoformátovým presklením, čím vzniklo veľkorysé optické aj funkčné napojenie na dvor.

Interiér sa takto prepája s exteriérom. Predná izba je zaklenutá tehlovou klenbou. Do zadnej izby sa vstupuje po schodoch. Táto je tiež zaklenutá plochou tehlovou klenbou a pôvodne slúžila ako komora. Vstup do tejto miestnosti je možný aj z dvora a je lemovaný žudrom. V zadnej časti domu, kde bola pred tým dielňa, je dnes malá technická miestnosť s nádobami na výrobu vína. Na dome bol urobený nový veniec, krov a stará škridla bola znovu použitá.

Majiteľ nechal väčšinou murované konštrukcie odhalené, bez omietky. Murivá sú čiastočne ošetrené penetračným náterom, aby sa spevnila malta v škárach a neprášilo sa z nej.

Vlastník objektu:
Pavol Chvostek s rodinou

Stavebné a remeselné práce:
z veľkej časti realizované svojpomocne

Realizácia obnovy v rokoch:
2013 – 2019

Vinohradnícky dom Modra

Kreatívne riešenie adaptácie a dostavby tradičného vinohradníckeho domu na komplexné reštauračné a spoločenské zariadenie v obmedzených priestorových podmienkach historického centra

Typický vinohradnícky dom s uzavretým dvorom postavený na úzkej a hlbokej parcele v historickom centre mesta Modra stojí len kúsok od námestia. Pôdorys domu má tvar písmena U. Uličné krídlo má v strede prejazd, ktorým sa vchádza do dvora.

V dvorovom krídle, naľavo od prejazdu, bola situovaná hlavná obytná časť domu. Z dvora sa vstupovalo do pitvora s čiernou kuchyňou, kde je dnes umiestnená novšia chlebová pec. Z pitvora bola prístupná na jednej strane predná izba orientovaná do ulice a zadná izba orientovaná do dvora. Za touto zadnou izbou bola neskôr pristavaná ešte jedna izba, pravdepodobne najmladšia miestnosť, ktorá má na strope zachovanú štukovú výzdobu s vročením 1850.

V pravej časti dvorového krídla bol menší byt a za ním bola situovaná polo zapustená prešovňa a menšia pivnica na uskladnenie vína. Do bytu sa vstupovalo z dvora cez gánok, vedľa ktorého je umiestnená dodnes zachovaná a funkčná studňa. V zadnej časti dvora boli umiestnené hospodárske priestory. Aj vďaka autentickej podobe domu tu boli natočené scény k filmu o Ľudovítovi Štúrovi.

Dom bol pred obnovou zachovaný v pôvodnom stave. Dlhší čas bola väčšia časť domu neobývaná, dom bol zanedbaný a chýbala mu základná údržba. V dome nebola zavedená voda ani kanalizácia, vzadu na dvore bol suchý záchod.

Obnova domu sa začala na konci deväťdesiatych rokov a trvala zhruba štyri roky. Od roku 2002 sa v dome začala prevádzka vínotéky. Cieľom celkovej obnovy bolo zachovať čo najviac z pôvodných konštrukcií a realizovať len tie najnutnejšie práce, aby sa dal dom využívať, ale nestratil svoje čaro. Obnova bola realizovaná svojpomocne a majitelia si tak k domu vytvorili silný vzťah.

Pôvodná dispozícia domu zostala zachovaná. Obnovené boli všetky povrchy stien, ktoré dostali nové vápenné omietky. Nanovo boli vybudované všetky inštalácie (elektrika, voda, kanalizácia a plyn) a tiež podlahy. Výplne okenných a dverných otvorov boli novo vyrobené ako kópie pôvodných. Dodatočné statické zabezpečenie dostala len predná izba, kde bola oceľovým ťahadlom stiahnutá klenba. Krov strechy bol opravený a na pokrytie strechy sa použila stará škridla.

Prešovňa bola adaptovaná na spoločenskú miestnosť. V čele miestnosti bol pristavaný nový krb z kameňa nazbieraného vo vinohradoch a podlaha dostala dlažbu zo starých tehál. Novú dlažbu z kameňa z vinohradov dostal i dvor, kde boli pôvodne tzv. mačacie hlavy.

Po čase sa prevádzka vínotéky rozšírila o prevádzku reštaurácie. To si vyžiadalo prístavbu ďalšej miestnosti v zadnej časti dvorového krídla, aby bola prevádzka kuchyne plne funkčná. Ďalej, v zadnej časti parcely, na mieste pôvodnej záhrady, bola vybudovaná nová spoločenská sála. Tá je presklenou stenou opticky prepojená s dvorom.

Na uličnej fasáde domu, naľavo od vstupu do dvora, je prezentovaná analytická sonda odkrývajúca staršiu výtvarnú výzdobu fasády. Vidno na nej kvádrovanie, ktoré bolo charakteristické pre renesančné obdobie. Pod svojou súčasnou jednoduchou fasádou dom skrýva bohatú históriu.

Vlastník objektu:
Ing. Ludvik Žofiak

Stavebné a remeselné práce:
väčšina prác realizovaná svojpomocne
za účasti miestnych remeselníkov

Realizácia obnovy v rokoch:
1998 – 2002

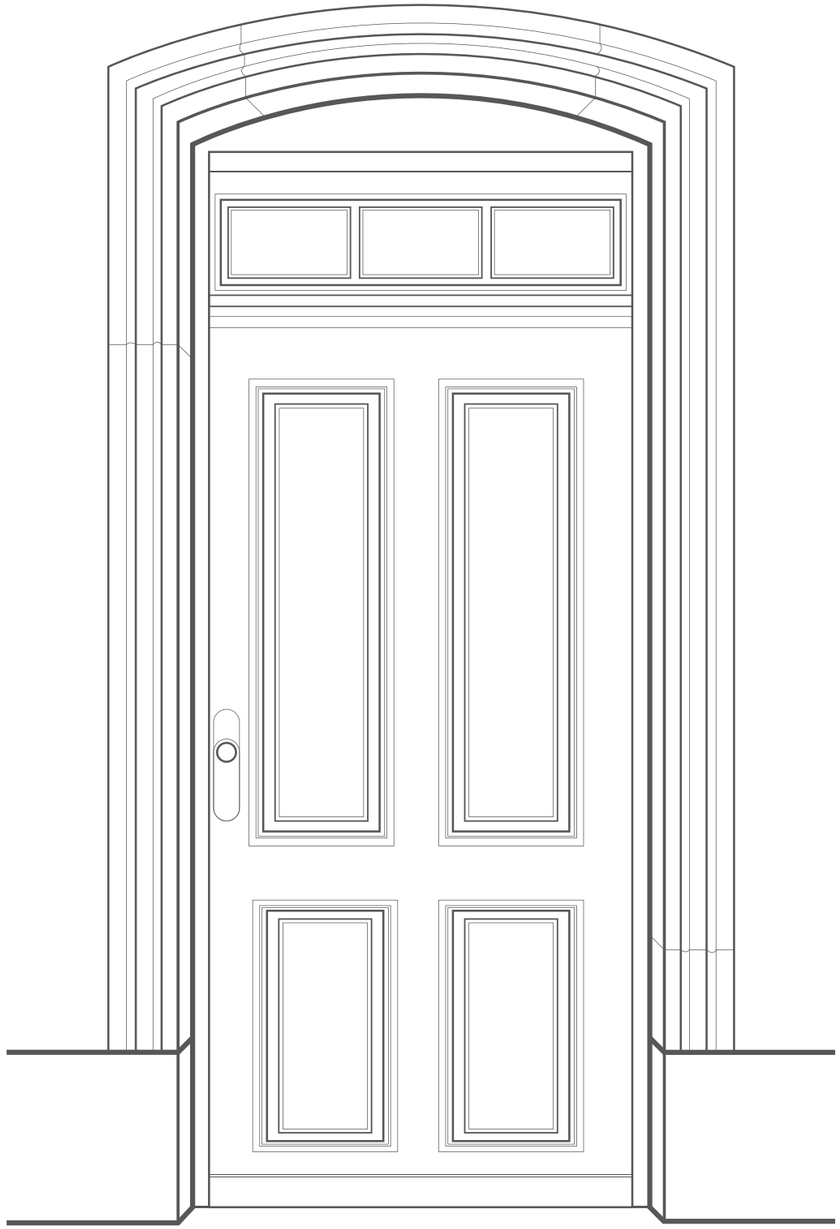

02

Prehľad ocenení 2010 – 2018

Ocenenie 2018

1.

1. Kostol Narodenia svätého Jána Krstiteľa v Modre
Vlastník objektu: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Modra
Cena verejnosti

2. Víkendový dom v Malých Levároch
Vlastník objektu: manželia Peter a Inge Vodrážkovci

3. Roľnícko-vinohradnícky dom v Pezinku
Vlastník objektu: rodina Dubeková

4. Dvojgeneračný rodinný dom v Pezinku
Vlastník objektu: rodina Lišková a Kanková

5. Revitalizácia Malého parku v Stupave
Vlastník objektu: mesto Stupava

6. Kaplnka v Panónskom háji
Vlastník objektu: neurčený

2.

3.

4.

5.

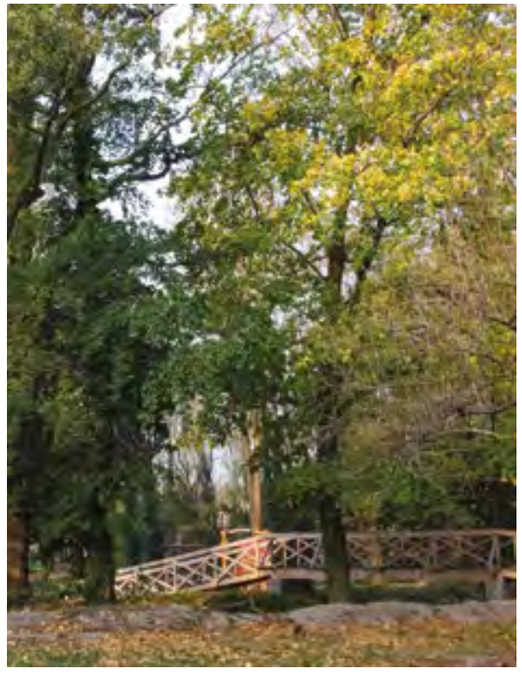

6.

Ocenenie 2017

1.

1. Rodinný dom v Kuchyni
Vlastník objektu: Martin Krajčo a Radka Krajčová

2. Vila Etelka v Modre-Harmónii
Vlastník objektu: Radoslav Kolesár s rodinou

3. Kostol sv. Jakuba vo Štvrtku na Ostrove
Vlastník objektu: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Štvrtok na Ostrove
Cena verejnosti

4. Rodinný dom vo Vysokej pri Morave
Vlastník objektu: Svetlana Kopčová a Ján Kopča

5. Rodinný dom vo Vajnoroch
Vlastník objektu: rodina Vávrová a Petrovičová

6. Revitalizácia okolia Kaplnky Nanebovzatia Panny Márie vo Svätom Jure (Pustý kostolík)
Vlastník objektu: Mesto Svätý Jur

2.

3.

4.

5.

6.

Ocenenie 2016

1.

1. Modrý dom v Lozorne
Vlastník objektu: Ing. Jozef Svitek a Ing. Janka Sviteková

2. Dom v Budmericiach
Vlastník objektu: rodina Dvořáková

3. Ekocentrum ArTUR v Hrubom Šúre
Vlastník objektu: Občianske združenie ArTUR

4. Rodinný dom v Šenkviciach
Vlastník objektu: Radovan a Barbora Geistovci

5. Chalúpka vo Vysokej pri Morave
Vlastník objektu: rodina Bilkovičová
Cena verejnosti

6. Vinohradnícky dom vo Svätom Jure
Vlastník objektu: Ing. Marek Zemčík a Mgr. Ingrid Zemčíková

2.

3.

4.

5.

6.

Ocenenie 2015

1.

1. Rodinný dom v Lozorne
Vlastník objektu: rodina Maďarová

2. Horské vinohradníctvo a vinárstvo v Modre-Harmónii
Vlastník objektu: rodina Patáková

3. Rodinný dom v Lozorne
Vlastník objektu: manželia Pacerovci

4. Suchohrad – revitalizácia centra obce
Vlastník objektu: obec Suchohrad

5. Rodinný dom v Kvetoslavove
Vlastník objektu: manželia Stehlíkovci

6. Firemná predajňa v Smoleniciach
Vlastník objektu: Včelco, s. r. o.
Cena verejnosti

2.

3.

4.

5.

6.

Ocenenie 2014

1. Kaplnka svätého Urbana v Stupave
Vlastník objektu: mesto Stupava
Správca objektu: Rímskokatolícka farnosť Stupava

2. Wiegerova vila vo Svätom Jure
Vlastník objektu: Široké, s. r. o.

3. Múzeum starej Devínskej v Devínskej Novej Vsi
Vlastník objektu: hlavné mesto SR Bratislava
Správca objektu: mestská časť Bratislava-Devínska Nová Ves

4. Dom v Šenkviciach
Vlastník objektu: manželia Tomanovci

5. Terra Therapeutica, Bratislava-Lamač
Vlastník objektu: manželia Ján a Jaroslava Šickovci

6. Dom vo Svätom Jure
Vlastník objektu: Ing. Miroslav Havel
a PhDr. Jana Havlová
Cena verejnosti

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Ocenenie 2013

1. Synagóga v Stupave
Vlastník objektu: mesto Stupava
Správca objektu: Jewrope, n. o.

2. Náhrobok grófky Pálfiovej v Častej
Správca objektu: Červenokamenské panstvo, o. z.

3. Horáreň Rybníček na Pezinskej Babe
Vlastník objektu: Ing. Ľubomír Vitek
Cena verejnosti

4. Vinohradnícky dom v Pezinku
Vlastník objektu: rodina Skovajsová

5. Rodinný dom v Častej
Vlastník objektu: Monika Novotová

6. Bývalý mlyn v Budmericiach
Vlastník objektu: rodina Procházková

7. Mestská vila v Devínskej Novej Vsi
Vlastník objektu: mestská časť Bratislava-Devínska Nová Ves

8. Meštiansky dom vo Svätom Jure
Vlastník objektu: rodina Turcsányová a Kaiserová

9. Rodinný dom v Lozorne
Vlastník objektu: MUDr. Helena Drobná a Ing. Peter Drobný

10. Roľnícko-remeselný dvor v Stupave
Vlastník objektu: Anton Stankovský

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Ocenenie 2012

1. Vínotéka Regius vo Vajnoroch
Vlastník objektu: TITOL, spol. s r. o.

2. Terra Parna
Správca objektu: manželia Zvolenskí

3. Dom pri kostole v Pezinku
Vlastník objektu: Alexander Krupa

4. Vinohradnícky dom u Šebov v Modre
Vlastník objektu: rodina Šebová a Bekešová

5. Kaplnka Panny Márie Snežnej v Modre
Vlastník objektu: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Modra

6. Modrý dom vo Vajnoroch
Vlastník objektu: M. R. Modrý dom Bratislava, spol. s r. o.

7. Múzeum Molpír v Smoleniciach
Vlastník objektu: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Smolenice
Cena verejnosti

8. Obecný dom v Šenkviciach
Vlastník objektu: obec Šenkvice

9. Penzión pod kláštorom v Pezinku
Vlastník objektu: rodina Varechová

10. Rodinný dom v Modre
Vlastník objektu: Pavol Šima-Juríček s rodinou

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Ocenenie 2011

1. Turecký dom v Pezinku
Vlastník objektu: Ing. Jaroslav Piják a Ing. Iveta Pijáková

2. Kaplnka sv. Vendelína s pálfiovskou hrobkou, Smolenice
Vlastník objektu: obec Smolenice

3. Roľnícko-remeselnícky dom v Budmericiach
Vlastník objektu: Pavel Dvořák s rodinou

4. Námestie v Častej
Vlastník objektu: obec Častá

5. Kamenný dvor vo Svätom Jure
Vlastník objektu: Miro Miklovič s manželkou
Cena verejnosti

6. Hoštácka viecha
Vlastník objektu: Marek Jakubec

7. Rodinný dom v Modre
Vlastník objektu: rodina Dóšovcov

8. Dom s penziónom v Modre
Vlastník objektu: Ivan Poljovka, Mgr. Mária Poljovková

9. Krušičova kúria
Vlastník objektu: mesto Pezinok

10. Hotel Sebastián v Modre
Vlastník objektu: Elizabeth Slovakia, s. r. o.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Ocenenie 2010

1. Rodinný dom v Modre
Vlastník objektu: JUDr. Jarmila Michálková, Ing. Samuel Michálek, rodina Plánovská a rodina Predmerská

2. Reštaurácia U Richtára
Vlastníci objektu: Ing. Július Kasa, Alena Kasová
Cena verejnosti

3. Bývalý mlyn v Pezinku
Vlastník objektu: Vladimír Raždík s rodinou

4. Fuggerova pivnica
Vlastník objektu: Ing. Jozef Mikuš, JM Vinárstvo

5. Vinohradnícky dom vo Svätom Jure
Vlastník objektu: manželia Mgr. Branislav Bahna a Mgr. Natália Bahnová

6. Rodinný dom vo Svätom Jure
Vlastník objektu: rodina Krupová

7. Múzeum ľudovej školy v Kráľovej, Modra
Vlastník objektu: Cirkevný zbor ECAV v Modre-Kráľovej

8. Mlyn v Doľanoch
Vlastník objektu: Ervín Demovič s rodinou, Vína z mlyna

9. Obecný úrad Smolenice
Vlastník objektu: OÚ Smolenice

10. Rodinný dom v Pezinku
Vlastník objektu: Dana Poláková s rodinou

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

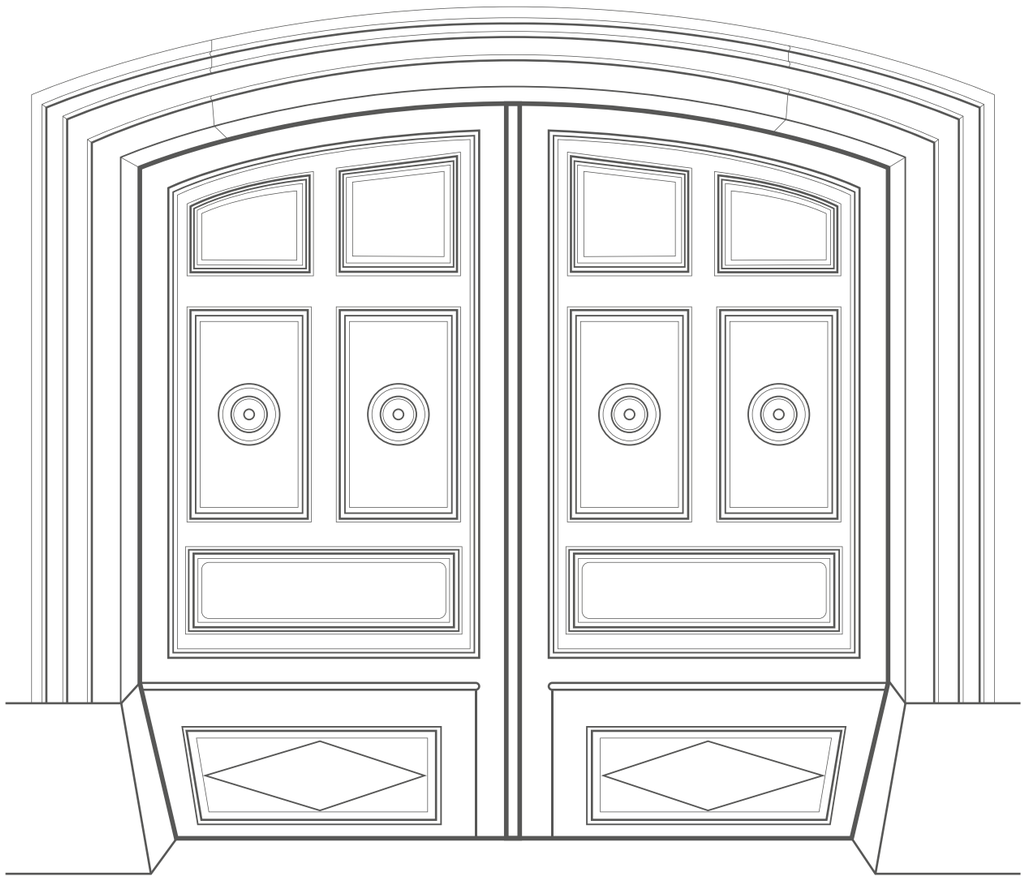

03

Predstavenie partnerov

Školíme v tradičných stavebných remeslách

Cieľom Školy remesiel je prispieť k zvyšovaniu kvality umelecko-remeselnej obnovy a údržby historických stavieb, prispieť k oživeniu stavebnej remeselnej tradície a zručností. Cieľom je tiež zvýšiť záujem vlastníkov o údržbu a vhodnú obnovu historických objektov v regióne a o záchranu autentických stavebných prvkov. Praktická časť školenia prebieha už viac ako päť rokov v Mestskej pamiatkovej rezervácii Svätý Jur a školenie tak prispelo k obnove niekoľkých fasád a historických drevených brán v centre mesta.

Škola tradičných stavebných remesiel prispieva k záchrane a zachovaniu pôvodných originálnych prvkov historických stavieb (brán, dverí, okien, konštrukcií a povrchov) a k podpore ich opravy a konzervovania. Remeselné zručnosti sa v súčasnosti vytrácajú, skúsených remeselníkov je ťažké zohnať a preto vlastníci historických stavieb často uprednostňujú výmenu pôvodných prvkov za nové.

Škola remesiel sa snaží ukázať, že kvalitne opraviť pôvodný stavebný prvok zvládnu aj odborne vyškolení remeselníci. Vzdelávanie je realizované najmä formou praktických školení priamo na stavbe. Sústreďuje sa predovšetkým na opravu a údržbu, na spoznávanie historických materiálov, techník a technológií, na poznanie a zvládnutie práce s tradičnými materiálmi a na zachovanie a šírenie príslušných zručností.

V roku 2014 – 2019 boli v centre mesta Sv. Jur prostredníctvom školenia obnovené štyri historické drevené brány a tri fasády na tradičných vinohradníckych domoch. Brány prešli celkovou obnovou, počas ktorej boli rozobrané, očistené od nevhodných náterov, poškodené časti boli doplnené a nahradené. Drevo bolo najskôr natreté za studena lisovaným ľanovým olejom, ktorý má výborné konzervačné účinky. Na záver dostali obe brány nový ochranný náter olejovou farbou. Tieto farby pochádzajú od výrobcu, ktorý ich pripravuje tradičným spôsobom z ľanového oleja a prírodných pigmentov. Pri obnove fasád boli použité vápenné technológie. Účastníci školenia sa naučili tradičné postupy výroby vápennej malty technikou tzv. horúcej kopy a farebný náter bol pripravený z vápennej kaše, vody a práškových pigmentov. Vápenné malty, omietky a nátery umožňujú odparovanie vody z muriva a sú optimálnym riešením pri obnove historických stavieb.

Školenia boli realizované v úzkej spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom Bratislava a s projektom Pro Monumenta na Pamiatkovom úrade Slovenskej republiky. Finančnú podporu poskytli nasledujúce subjekty: Prvá stavebná sporiteľňa, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Bratislavský samosprávny kraj, Mesto Svätý Jur, Nadácia EPH, Martinrea Slovakia Fluid System, Bencont Development a Baumit.

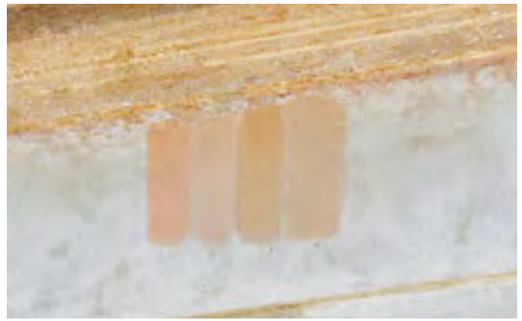

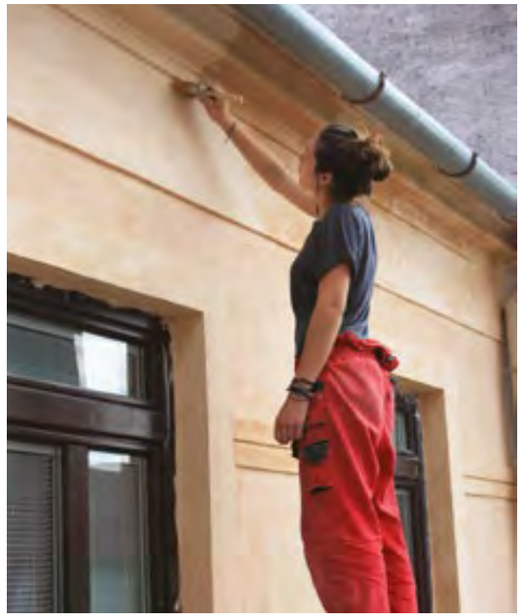

Prispievame k ochrane kultúrneho dedičstva regiónu

Bratislavský samosprávny kraj poskytuje súčinnosť špecializovanej štátnej správe pri výkone ochrany pamiatkového fondu. Kraj dlhodobo vyvíja nemalé aktivity podporujúce starostlivosť a prezentáciu vlastného majetku, ako kultúrneho dedičstva župy. Kraj ako vlastník niekoľkých národných kultúrnych pamiatok zodpovedne zabezpečuje nielen ich správu, ale aj údržbu a obnovu. Medzi rozsiahle investičné projekty obnovy NKP patria obnova sídla Malokarpatského osvetového strediska v Modre, Malokarpatského múzea v Pezinku, synagógy v Senci či rekonštrukcia barokového mostíka v Stupave z 18. storočia, ktorý sa nachádza v areáli kaštieľa a parku v Stupave, kde momentálne sídli domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov.

Od roku 2010 kraj každoročne organizuje odborné konferencie pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva. Takto boli postupne spracované a prezentované témy kultúry a hospodárstva, kaštieľov a kúrií, dejín bývania, sakrálnych pamiatok, industriálnych pamiatok, pamiatok prvej svetovej vojny, historickej zelene, tradície keramiky, odkazu rímskej antiky a v roku 2019 to bola téma okrúhleho výročia 100 rokov Bratislavskej župy (1919 – 2019). Výstupom sú odborné publikácie – zborníky príspevkov z jednotlivých konferencií.

Bratislavský samosprávny kraj okrem finančnej podpory, realizuje svoje vízie v oblasti kultúry aj pomocou organizačnej a partnerskej podpory významných kultúrnych projektov. Podporuje aj iné formy ochrany kultúrneho dedičstva a snaží sa integrovať do tejto aktivity odbornú, ako aj širokú verejnosť. Veľmi úspešná je spolupráca s občianskym združením Academia Istropolitana Nova. Projekt udeľovania ocenení za príkladnú obnovu objektov tradičnej architektúry motivuje vlastníkov objektov tradičnej architektúry, inšpiruje samosprávy a občianske združenia pri úprave a tvorbe verejného priestranstva a cielene upriamuje pozornosť verejnosti na záchranu kultúrneho dedičstva v regióne. Vzťahuje sa aj na tie objekty, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, avšak svojou kvalitou a prínosom sú hodné pozornosti a podpory.

www.bratislavskykraj.sk

Záleží nám na obnove rodinných aj bytových domov

Bytový fond na Slovensku potrebuje obnovu. Prvá stavebná sporiteľňa sa o ňu stará už viac ako štvrťstoročie. Až 80 % zo všetkých prostriedkov, ktoré PSS, a. s., poskytuje na bývanie, sa využíva na financovanie rekonštrukcie, modernizácie a revitalizácie rodinných a bytových domov.

Líder na trhu stavebného sporenia sa aj edukáciou a cielenou informovanosťou usiluje v širokej verejnosti vzbudiť záujem o zvyšovanie komfortu bývania a zároveň o znižovanie energetickej náročnosti bývania.

VYŠŠÍ KOMFORT, NIŽŠIE NÁKLADY

Obnoviť rodinný či bytový dom si vyžaduje veľa práce. Aby bola obnova efektívna, treba ju robiť komplexne, takpovediac od základov domu až po špičku hromozvodu. Rekonštrukcia strechy, výmena okien a energetických rozvodov, zateplenie fasády – to všetko sú prvky, bez ktorých by obnova nepriniesla želané efekty. Výsledkom je zvýšenie komfortu, estetiky a bezpečnosti bývania, a zároveň úspora nákladov na energie.

S DÔRAZOM NA STARŠIE DOMY

Špecifickú kategóriu tvoria budovy, ktoré doslova dýchajú históriou. Rodinné a bytové domy staré desiatky rokov si zasluhujú osobitnú starostlivosť. Je iba na nás, či si zachovajú svoj jedinečný ráz a budú nás aj naďalej tešiť svojím efektným a mnohokrát naozaj originálnym vzhľadom. Súťaž o najlepšiu obnovu tradičnej architektúry, ktorú organizuje AINova, považujeme za veľmi vhodný informačný nástroj pre širokú verejnosť a zároveň ju vnímame aj ako motiváciu pre všetkých majiteľov takýchto domov a budov.

ŠPECIÁLNE PROGRAMY

Snaha majiteľov historických budov o ich obnovu je veľmi dôležitá. Bez financií to však nejde. Prvá stavebná sporiteľňa podporuje aj obnovu domov, ktoré majú za sebou pomerne dlhú históriu a boli postavené v rôznych štýloch. Vytvorili sme špeciálne podmienky napríklad na rekonštrukcie bytových domov v štýle socialistického realizmu. V rámci tohto programu sa zameriavame na financovanie zložitejšej formy obnovy, pri ktorej sa zachováva osobitý štýl a tradičné architektonické prvky typické pre päťdesiate roky 20. storočia. Sú nimi šambrány, rímsy, ozdobné reliéfy a podobne.

ZACHOVAJME HISTORICKÉ HODNOTY!

Prvá stavebná sporiteľňa venuje obnove bytového fondu veľkú pozornosť. Aj naďalej bude poskytovať finančné zdroje na zveľaďovanie rodinných a bytových domov. Ani historický kontext nám nie je cudzí. Práve súťaž o príkladnú obnovu je jednou z možností, ako upozorniť na potrebu zachovávať tradičné historické hodnoty aj pre ďalšie generácie.

www.pss.sk

Vzdelávanie
Konzultačná činnosť
Aplikovaný výskum
Medzinárodná spolupráca
Komunitné aktivity

Academia Istropolitana Nova (AINova) bola založená v roku 1996. Poslaním inštitúcie je vzdelávať dospelých a vytvárať priestor na prenos vedomostí a skúseností pre našich partnerov, a tým podporovať ich aktívnu úlohu v ďalšom rozvoji Slovenska a európskeho regiónu s dôrazom na zachovanie a propagáciu jeho kultúrneho dedičstva.

Inštitúcia získala za svoje aktivity v oblasti vzdelávania a osvety o ochrane a rozvoji kultúrneho dedičstva prestížne medzinárodné ocenenie *Europa Nostra Award.*

OCENENIE ZA PRÍKLADNÚ OBNOVU 2019

ACADEMIA ISTROPOLITANA NOVA

V SPOLUPRÁCI S BRATISLAVSKÝM SAMOSPRÁVNYM KRAJOM A S PODPOROU PRVEJ STAVEBNEJ SPORITEĽNE

ORGANIZAČNÝ TÍM OCENENIA:
Mgr. Lucia Gembešová
Helena Bakaljarová
Ing. arch. Michal Škrovina

ODBORNÁ POROTA OCENENIA 2019:
Prof. Akad. arch. Ing. arch. Ján M. Bahna
Ing. arch. Henrieta Hošovská (Úrad BSK)
Ing. Miloš Blanárik (PSS, a. s.)
Mgr. Lucia Gembešová (AINova)

FOTOGRAFIE:
Helena Bakaljarová
Ing. arch. Michal Škrovina
Ing. Viktor Feder, archív AINovy
archívy vlastníkov jednotlivých objektov
archív Prvej stavebnej sporiteľne
archív Bratislavského samosprávneho kraja

OBRÁZOK NA OBÁLKE:
Schematický nákres časti historického domu na Prostrednej ulici č. 34 v Mestskej pamiatkovej rezervácii Svätý Jur. Tento objekt bol obnovený v rámci Školy tradičných stavebných remesiel, ktorú realizovala AINova v roku 2018.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Bc.A. Ema Cepková

REDAKCIA:
Mgr. Lucia Gembešová
Ing. arch. Michal Škrovina

JAZYKOVÁ KOREKTÚRA:
Mgr. Katarína Balleková, PhD.

TLAČ:
TYPOCON, s. r. o.

KONTAKT:
Academia Istropolitana Nova
Oddelenie Ochrana a rozvoj kultúrneho dedičstva
Prostredná 47/A
900 21 Svätý Jur
Tel.: +421 2 4497 0453
ainova@ainova.sk
www.ainova.sk

www.prikladnaobnova.sk

© AINova 2019